

Usmernenie: Afganistan

november 2021

Usmernenie pre krajinu predstavuje spoločné posúdenie situácie
v krajine pôvodu členskými štátmi EÚ.

Rukopis dokončený v októbri 2021.

Európsky podporný úrad pre azyl (EASO) ani žiadna osoba konajúca v mene úradu EASO nie je zodpovedná za prípadné ďalšie použitie týchto informácií.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2021

PDF ISBN 978-92-9465-724-4 DOI: 10.2847/95209 BZ-08-22-042-SK-N

© Európsky podporný úrad pre azyl, 2021

Reprodukcia je povolená pod podmienkou uvedenia zdroja. Na akékoľvek použitie alebo reprodukciu fotografií alebo iného materiálu, na ktorý sa nevzťahujú autorské práva úradu EASO, je potrebné povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Titulná fotka: © iStock/omersukrugoksu

Usmernenie: **Afganistan**

Toto usmernenie uvádza súhrn záverov spoločnej analýzy o Afganistane a má sa čítať spolu s analýzou. Úplné „Usmernenie pre krajinu: Afganistan“ je k dispozícii na stránke <https://www.easo.europa.eu/country-guidance-afghanistan-2021>.

Usmernenia pre jednotlivé krajiny predstavujú spoločné posúdenie situácie v krajine pôvodu vysokými politickými úradníkmi členských štátov EÚ v súlade s platnými právnymi predpismi EÚ a judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (SDEÚ).

Toto usmernenie nezbavuje členské štáty povinnosti individuálne, objektívne a nestranne preskúmať každú žiadosť o medzinárodnú ochranu. Každé rozhodnutie by sa malo prijať na základe individuálnych okolností žiadateľa a situácie v Afganistane v čase rozhodnutia podľa presných a aktuálnych informácií o krajine získaných z rôznych relevantných zdrojov (článok 10 smernice o azylovom konaní).

Usmernenia uvedené v tomto dokumente nie sú vyčerpávajúce.

Obsah

Úvod.....	3
Usmernenie: Afganistan.....	7
Všeobecné poznámky	8
Aktéri prenasledovania alebo vážneho bezprávia	9
Postavenie utečenca: usmernenie pre konkrétne profily	13
Úvodné poznámky	13
Profily	14
Doplnková ochrana.....	29
Článok 15 písm. a) kvalifikačnej smernice	29
Článok 15 písm. b) kvalifikačnej smernice	30
Článok 15 písm. c) kvalifikačnej smernice.....	32
Aktéri ochrany	35
Alternatíva vnútroštátnej ochrany.....	37
Vylúčenie.....	38
Zločin proti mieru, vojnový zločin, zločin proti ľudskosti.....	39
Vážny (nepolitický) trestný čin.....	40
Činy v rozpore s cieľmi a so zásadami Organizácie Spojených národov	40
Nebezpečenstvo pre spoločnosť alebo bezpečnosť členského štátu	40

Úvod

Prečo sa vypracúvajú usmernenia pre jednotlivé krajiny?

Usmernenie pre jednotlivé krajiny má slúžiť ako nástroj pre politické subjekty a subjekty s rozhodovacími právomocami v kontexte spoločného európskeho azylového systému (CEAS). Jeho cieľom je pomôcť pri posudzovaní žiadostí o medzinárodnú ochranu žiadateľov z Afganistanu a podporiť zblížovanie rozhodovacích postupov v členských štátoch.

Rada Európskej únie sa 21. apríla 2016 dohodla na vytvorení politickej siete na vyššej úrovni, do ktorej budú zapojené všetky členské štáty a ktorú bude koordinovať úrad EASO a ktorej úlohou bude vykonávať spoločné hodnotenie a interpretáciu situácie v hlavných krajinách pôvodu.¹ Táto sieť podporuje rozvoj politiky na úrovni EÚ založenej na spoločných informáciách o krajine pôvodu (COI), a to spoločnou interpretáciou týchto informácií z hľadiska príslušných ustanovení *acquis* v oblasti azylu a zohľadňovaním obsahu školiacich materiálov a praktických príručiek úradu EASO. Vypracovanie spoločných analýz a usmernení bolo tiež zahrnuté ako kľúčová oblasť do nového mandátu Agentúry Európskej únie pre azyl.²

Čo je uvedené v usmernení?

Usmernenie sumarizuje **závery** spoločnej analýzy v jednoduchej užívateľsky prívetivej forme, ktorá poskytuje praktické usmernenia pre analýzu jednotlivých prípadov. Ide o „zhrnutie“ kompletného [„Usmernenia pre krajinu: Afganistan“](#).

V úplnom [„Usmernení pre krajinu: Afganistan“](#) nájdete aj druhú, podrobnejšiu časť - spoločnú analýzu. V spoločnej analýze sa vymedzujú príslušné prvky v súlade s právnymi predpismi, judikatúrou a horizontálnymi usmerneniami, sumarizuje sa príslušný skutkový základ podľa dostupných COI a podľa toho sa analyzuje situácia v príslušnej krajine pôvodu.

¹ Rada Európskej únie, Výsledok 3 461. zasadnutia Rady, 21. apríla 2016, 8065/16, k dispozícii na <http://www.consilium.europa.eu/media/22682/st08065en16.pdf>.

² Európska komisia, návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Agentúre Európskej únie pre azyl, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 439/2010, zo 4. mája 2016, COM(2016) 271 final - 2016/0131 (COD), dostupné na stránke <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52016PC0271>.

Aký rozsah pôsobnosti má táto aktualizácia?

Súčasná verzia usmernenia aktualizuje a nahrádza „Usmernenie pre krajinu: Afganistan“ (december 2020).

Ide o ciele aktualizáciu, ktorá sa zameriava na významné zmeny v krajine súvisiace s prevzatím moci Talibanom. Hoci informácie o viacerých témach zostali v časovom rámci tejto aktualizácie obmedzené a/alebo protichodné, snahou bolo poskytnúť spoločnú analýzu a usmernenia v rozsahu, v akom je to v súčasnosti možné. Berte, prosím, do úvahy, že informácie o krajine pôvodu („COI“) uvedené v tomto dokumente sa vo všeobecnosti obmedzujú na udalosti, ktoré sa odohrali do 31. augusta 2021. Ak sa zohľadňuje novší vývoj, je to v dokumente osobitne uvedené. Čitateľovi pripomínáme, aby v čase prijímania rozhodnutia vždy zvážil dostupné relevantné a aktuálne COI.

Úrad EASO bude spolu s členskými štátmi naďalej monitorovať vývoj situácie v krajine a pravidelne prehodnocovať a aktualizovať toto usmernenie pre krajinu.

Je toto usmernenie záväzné?

Usmernenie pre jednotlivé krajiny nie je záväzné. Usmernenie spolu so spoločnou analýzou by však členské štáty mali zohľadniť pri posudzovaní žiadostí o medzinárodnú ochranu bez toho, aby bola dotknutá ich právomoc rozhodovať o jednotlivých žiadostiach.

Kto sa podieľal na vývoji tohto usmernenia pre krajinu?

Tento dokument je výsledkom spoločného hodnotenia siete usmernení pre jednotlivé krajiny. Prácu siete podporoval redakčný tím zložený z vybraných národných expertov a úrad EASO. Európska komisia a UNHCR poskytli v tomto procese cenné príspevky.

Usmernenie spolu so spoločnou analýzou dokončila sieť pre usmerňovanie krajín v októbri 2021 a schválila ho správna rada úradu EASO v novembri 2021.

Aký je platný právny rámec?

Pokiaľ ide o platný právny rámec, spoločná analýza a usmernenie vychádzajú z ustanovení [Ženevského dohovoru z roku 1951](#)³ a [kvalifikačnej smernice](#)⁴; ako aj z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (SDEÚ); v prípade potreby sa zohľadňuje aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP).

³Dohovor Organizácie Spojených národov z roku 1951 o právnom postavení utečencov a Protokol z roku 1967 týkajúci sa právneho postavenia utečencov.

⁴Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany.

Aké usmernenia týkajúce sa kvalifikácie pre medzinárodnú ochranu sa berú do úvahy?

Horizontálny rámec usmernení použitý v tejto analýze vychádza primárne z týchto všeobecných usmernení:

Tieto a iné relevantné praktické nástroje a usmernenia úradu EASO nájdete na stránke <https://www.easo.europa.eu/practical-tools>.

Zohľadnené boli aj príslušné usmernenia UNHCR dostupné v čase finalizácie tohto dokumentu, a to najmä [usmernenia UNHCR o oprávnenosti na posudzovanie potrieb medzinárodnej ochrany žiadateľov o azyl z Afganistanu](#)^{5, 6}

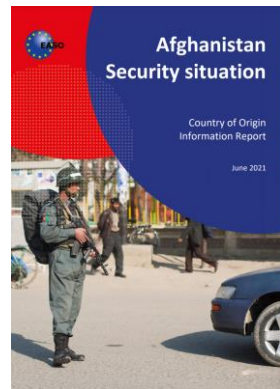
Aké informácie o krajine pôvodu boli použité?

Dokumenty usmernení úradu EASO pre krajiny by sa nemali brať do úvahy a nemali by sa používať ani uvádzať ako zdroje informácií o krajine pôvodu. Informácie uvedené v tomto dokumente vychádzajú zo správ s informáciami o krajine pôvodu úradu EASO a v niektorých prípadoch z iných zdrojov, ako je uvedené. Na rozdiel od usmernení pre jednotlivé krajiny tieto predstavujú zdroje COI a je možné sa na ne podľa toho odvolávať.

⁵UNHCR, Usmernenia o oprávnenosti na posudzovanie potrieb medzinárodnej ochrany žiadateľov o azyl z Afganistanu, 30. augusta 2018, dostupné na stránke <https://www.refworld.org/docid/5b8900109.html>. Pozri tiež UNHCR, Pozícia k návratom do Afganistanu, august 2021, k dispozícii na stránke <https://www.refworld.org/docid/611a4c5c4.html>.

⁶ Príručka a usmernenia UNHCR o postupoch a kritériách na určenie postavenia utečenca podľa Dohovoru z roku 1951 a Protokolu o právnom postavení utečencov z roku 1967, ako aj ďalšie usmernenia, politické dokumenty a závery výboru ExCom a stálych výborov UNHCR sú k dispozícii na stránke <https://www.refworld.org/rsd.html>.

Táto aktualizácia vychádza z týchto nedávnych COI:

Metodika správy úradu EASO o krajine pôvodu Afganistan, Bezpečnostná situácia (jún 2021)

Metodika správy úradu EASO o krajine pôvodu Afganistan, Aktualizácia bezpečnostnej situácie (september 2021)

Ak chcete získať prístup k správam úradu EASO s COI, navštívte stránku <https://www.easo.europa.eu/information-analysis/country-origin-information/country-reports>.

Ako pomáhajú usmernenia pre jednotlivé krajiny pri individuálnom posudzovaní žiadostí o medzinárodnú ochranu?

Usmernenie a spoločná analýza nasledujú kroky posudzovania individuálnej žiadosti o medzinárodnú ochranu. Tento dokument sa zaoberá príslušnými prvkami podľa kvalifikačnej smernice a poskytuje všeobecné posúdenie situácie v krajine pôvodu spolu s usmerneniami o príslušných individuálnych okolnostiach, ktoré by sa mali brať do úvahy.

Ďalšie informácie a prístup k ďalším dostupným usmerneniam pre jednotlivé krajiny nájdete na stránke <https://www.easo.europa.eu/country-guidance>

Usmernenie: Afganistan

Toto usmernenie uvádza súhrn záverov spoločnej analýzy a číta sa spolu s analýzou.

Spoločná analýza je k dispozícii na stránke <https://www.easo.europa.eu/country-guidance-afghanistan-2021>.

Všeobecné poznámky

Posledná aktualizácia: november 2021

V čase písania tohto dokumentu je situácia v Afganistane naďalej nestabilná, čo mimoriadne sťažuje akékoľvek definitívne posúdenie potrieb medzinárodnej ochrany. Mali by byť zdôraznené tieto prvky:

Vzhľadom na krátky čas od prevzatia moci Talibanom sú informácie vo všeobecnosti obmedzené a/alebo protichodné. Do úvahy sa musia vziať aj obmedzenia týkajúce sa spoľahlivého podávania správ, keďže je pravdepodobné, že z Afganistanu alebo niektorých častí krajiny sa podávajú nedostatočné správy.

Napriek tomu, že budúce správanie Talibanu je do určitej miery nepredvídateľné, profily, na ktoré sa Taliban zameriava, môžu byť vystavené zvýšenému riziku vzhľadom na zlepšené schopnosti a územnú kontrolu tohto aktéra.

Hoci sa frekvencia bezpečnostných incidentov a počet civilných obetí od prevzatia moci Talibanom vo všeobecnosti znížili, budúce riziko všeobecného násillia v ktorejkoľvek časti krajiny by sa malo posudzovať opatrne a na základe najnovších informácií o dynamike v danej oblasti, ako aj v krajine ako celku.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

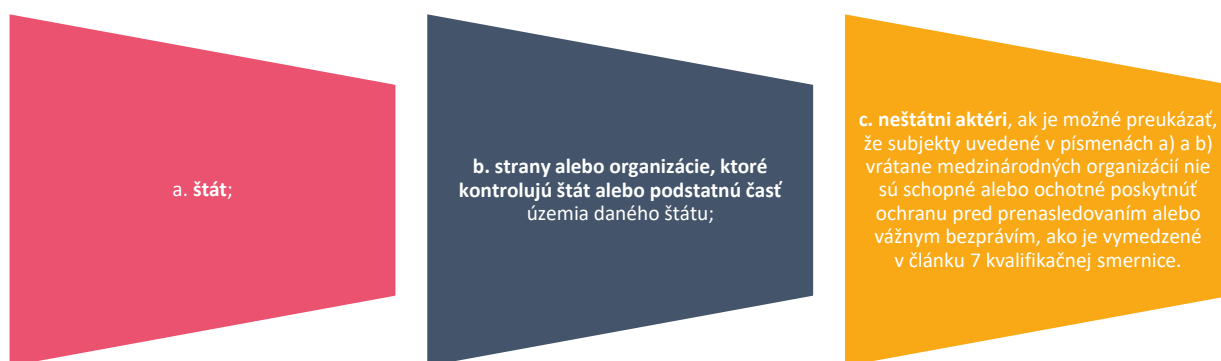
Aktéri prenasledovania alebo vážneho bezprávia

Posledná aktualizácia: november 2021

Riziká, ktorým je spravidla vystavené obyvateľstvo krajiny alebo časť obyvateľstva, obvykle samotné nespôsobujú individuálne ohrozenie, ktoré by sa kvalifikovalo ako vážne bezprávie ([odôvodnenie 35 kvalifikačnej smernice](#)). Vo všeobecnosti je dôležité poznamenať, že vážne bezprávie musí mať podobu konania aktéra ([článok 6 kvalifikačnej smernice](#)).

Podľa [článku 6 kvalifikačnej smernice](#) medzi aktérov prenasledovania alebo vážneho bezprávia patrí:

Obrázok 1. Aktéri prenasledovania alebo vážneho bezprávia.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

Tento oddiel obsahuje usmernenia týkajúce sa niektorých hlavných aktérov prenasledovania alebo vážneho bezprávia v Afganistane. Tento zoznam nie je úplný.

- **Taliban:** Po rokoch odboja a po tom, čo sa v niektorých oblastiach postavili do pozície tieňovej vlády, prevzal Taliban v lete 2021 kontrolu nad krajinou. Dňa 15. augusta bojovníci Talibanu vstúpili do hlavného mesta a prevzali kontrolu nad jeho kontrolnými stanovišťami. Vodcovia Talibanu vstúpili do prezidentského paláca, nasledujúci deň vystúpili pred médiami a vyhlásili, že vojna sa skončila. Posledná dostupná aktualizácia mapovania LWJ o kontrole Talibanu v Afganistane z 15. septembra 2021 považovala 391 okresov za okresy kontrolované Talibanom, okres Čahar Kint v Balchu za sporný a 15 okresov v Pandžšíre, Bagláne, Parváne, Kapise, Wardaku a Tacháre za okresy s partizánskou činnosťou.

Za posledné dve desaťročia bolo hlásené, že Taliban útočil na civilné obyvateľstvo zámerne, ako aj pri bezohľadných útokoch na civilné objekty. Správy zahŕňali cielené zabíjanie osôb, ktoré mali blízko k afganskej vláde a zahraničným silám, novinárov, aktivistov za ľudské práva, náboženských vodcov a iných. Paralelný justičný mechanizmus, ktorý Taliban využíva, je založený na prísnom výklade *šaría*, čo vedie k popravám a iným trestom považovaným za kruté, neľudské a ponižujúce vrátane telesných trestov. V správach sa uvádzalo, že Taliban používa voči zadržaným osobám aj mučenie.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

- **Bývalí štátni aktéri a odpor voči Talibanu:** Bývalí aktéri afganského štátu zahŕňali príslušníkov **Afganských národných bezpečnostných síl (ANSF)** a ďalšie orgány troch zložiek štátu (výkonnej, zákonodarnej a súdnej moci).

Afganské štátne orgány a ich spolupracovníci sa podľa správ dopustili širokej škály porušení ľudských práv. Boli hlásené mimosúdne popravy, nútené zmiznutia, svojvoľné zadržiavanie, únosy, lúpeže, rabovanie, mučenie a zlé zaobchádzanie. Okrem toho sa Afganská národná polícia (ANP) podieľala na vydieraní a organizovanom zločine, najmä v blízkosti kľúčových pašeráckych trás. Zaznamenal sa aj nábor a sexuálne zneužívanie chlapcov (*bacha bazi*) páchané afganskými bezpečnostnými silami, najmä afganskou miestnou políciou (ALP), ako aj sexuálne zneužívanie dievčat.

Viacere provládne milície (**PGM**) bojovali na strane vlády proti Talibanu a ISKP. Medzi takéto milície patrili Národné povstalecké hnutia, označované aj ako sily verejného povstania, komunitná obranná iniciatíva, úderné sily Kandaháru, Afganské bezpečnostné gardy Paktiky, Ochranné sily Chóstu a sily Shaheen v provinciách Paktya, Paktika a Ghazní. Po záverečnej ofenzíve Talibanu v letných mesiacoch tieto milície nedokázali vzdorovať silám Talibanu a čoskoro sa rozpustili alebo sa pridali k Talibanu.

Po prevzatí moci Talibanom vznikli v Pandžšíre odbojové sily pod názvom **Národný front odporu (NRF)**. NRF pozostáva z bojovníkov milícií a bývalých vládnych vojakov lojálnych predchádzajúcej vláde a odporcov vlády Talibanu. Hoci NRF spočiatku udržiaval kontrolu nad údolím Pandžšír a údajne odrážal útoky Talibanu, táto skupina bola údajne obkľúčená a v oblasti sa údajne nachádzali značné sily bojovníkov Talibanu. V aktualizovanom hodnotení z 15. septembra LWJ považovala tieto oblasti za oblasti s partizánskou činnosťou.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

- **Sieť Haqqani:** OSN označila sieť Haqqani za teroristickú. Vo februári 2021 UNAMA uviedla, že sieť Haqqani pôsobí pod vedením Talibanu a väčšinou sa riadi politikou a pokynmi Talibanu. Skupina bola opísaná ako „smrtiaca ruka Talibanu“.

Predpokladá sa, že sieť Haqqani bola počas odboja zodpovedná za komplexné útoky v husto obývaných oblastiach Kábulu. Táto sieť napriek dohode s USA údajne spolupracovala a udržiavala úzke kontakty s al Káidou. Podľa správ Haqqani a ISKP spolupracovali aj pri útokoch na afganskú prezidentskú inauguráciu a pri útoku na sikhský chrám v Kábule v marci 2020.

Dňa 7. septembra, keď Taliban oznámil vytvorenie dočasnej vlády, bol za ministra vnútra vymenovaný vodca siete Sirajuddín Haqqání.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

- **Provincia Islamský štát Chorásán (ISKP):** ISKP je salafisticko-džihádistická organizácia, ktorú OSN označila za teroristickú organizáciu, s operačnými väzbami na miestne skupiny. Jadro skupiny v provinciách Kunar a Nangarhár si údajne ponechalo približne 1 500 až 2 200 bojovníkov, zatiaľ čo menšie autonómne skupiny sa nachádzali v provinciách Badakhshan, Kunduz a Sar-e-Pul. Správa uvádzala, že v okolí Mazar-e Sharif v provincii Balkh bola

rozložená 450-členná bunka ISKP, čo naznačuje, že skupina môže byť v severnom Afganistane silnejšia, ako sa doteraz odhadovalo. Incidentsy boli hlásené aj v ďalších provinciách, ako napríklad Ghor a Parwan.

Skupina tiež pokračovala v úmyselných útokoch proti civilistom, najmä proti príslušníkom etnika Hazarova šiitskej moslimskej náboženskej menšiny a proti sikhom. Väčšinu civilných obetí spôsobila ISKP v dôsledku „samovražedných útokov s hromadnými obeťami a masovej streľby v Kábule a Džalalabade“. V roku 2021 pokračovalo cieľené zabíjanie a medzi osobami, ktoré skupina zavraždila, boli aj humanitárni pracovníci zapojení do odminovania, pracovníčky médií a lekárky. Skupina si zachovala schopnosť vykonávať teroristické útoky v Kábule a iných veľkých mestách a prihlásila sa k útoku na kábulskom medzinárodnom letisku 26. augusta 2021, pri ktorom zahynulo viac ako 170 osôb.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

- **Al Káida:** Al Káida je nadnárodná extrémistická salafistická džihádistická organizácia a teroristická skupina zaradená do zoznamu OSN. Zdroje uvádzajú, že si v Afganistane udržiavala obmedzenú prítomnosť, pričom svoje aktivity vykonávala väčšinou pod záštitou iných ozbrojených skupín, najmä Talibanu. Zdroje v polovici roka 2021 uvádzali, že Taliban a al Káida zostali úzko prepojené a neprejavili žiadne náznaky prerušenia väzieb napriek očakávaniam, ktoré vyvolala dohoda z Dauhy. Uvádza sa tiež, že významná časť vedenia al-Káidy sídli v pohraničnej oblasti Afganistanu a Pakistanu.

Podľa UNAMA sa al Káida zaoberá najmä poskytovaním výcviku vrátane zbraní a výbušnín a mentorstva a uvádza sa, že sa zapája do vnútorných diskusií Talibanu o vzťahu hnutia s inými džihádistickými subjektmi. Organizácia sa tiež prihlásila k zodpovednosti za viaceré útoky v Afganistane, ktoré viedli k stratám na životoch ANSF.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

- V Afganistane pôsobí **viacero zahraničných teroristických AGE a bojovníkov**. Medzi hlavné skupiny nachádzajúce sa vo východných provinciách Kunar, Nangarhár a Nuristán patrili **Tehrik-e Taliban Pakistan** (vrátane niekoľkých voľne odštiepených skupín), **Jaish-e Momammed** a **Lashkar-e Tayyiba**, ktoré pôsobia pod záštitou afganského Talibanu a podieľali sa na cieľných atentátoch na vládných a iných predstaviteľov. Existuje aj niekoľko stredoázijských a ujugurských zahraničných teroristických a militantných skupín s bojovníkmi uzbeckej, tadžickej a turkménskej národnosti, ktoré údajne predstavujú významnú hrozbu v severných oblastiach Afganistanu, ako napríklad **Islamské hnutie Východného Turkestanu**, **Islamské hnutie Uzbekistanu** (známe aj ako Džundulláh), **Džamáat Ansarulláh Tadžikistan**, **Laškar-e Islam** a **Salafistická skupina**.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

- V špecifických situáciách môžu byť ďalšími nešťátnymi aktérmi prenasledovania alebo vážneho bezprávia klany, kmene, (miestne) vplyvní jednotlivci, rodina (napr. v prípade

LGBTIQ osôb, násilie „v mene cti“) alebo zločinecké skupiny (napr. únosy s cieľom získať výkupné) atď.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

Postavenie utečenca: usmernenie pre konkrétne profily

Úvodné poznámky

Posledná aktualizácia: november 2021

Na kvalifikovanie žiadateľa ako utečenca musia byť splnené všetky prvky definície utečenca podľa kvalifikačnej smernice:

Článok 2 písm. d) kvalifikačnej smernice Vymedzenie pojmov

„utečenec“ je štátny príslušník tretej krajiny, ktorý kvôli oprávnenej obave pred prenasledovaním z rasových, náboženských a národnostných dôvodov, z dôvodu zastávania určitého politického názoru alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, ktorý sa nachádza mimo krajiny svojej štátnej príslušnosti a nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu tejto krajiny, alebo osoba bez štátneho občianstva, ktorá sa nachádza mimo štátu svojho doterajšieho pobytu z dôvodov, ktoré sú uvedené vyššie, alebo ktorá sa tam vzhľadom na uvedené obavy nemôže alebo nechce vrátiť a na ktorú sa neuplatňuje článok 12 [vylúčenie];

[Článok 9 kvalifikačnej smernice](#) uvádza, ako by sa malo posudzovať „prenasledovanie“.

[Článok 10 kvalifikačnej smernice](#) poskytuje ďalšie objasnenie rôznych dôvodov prenasledovania (rasa, náboženstvo, národnosť, politické názory alebo príslušnosť k určitej sociálnej skupine). Aby mal žiadateľ nárok na priznanie postavenia utečenca, malo by sa preukázať prepojenie (súvislosť) medzi týmito dôvodmi a prenasledovaním alebo absenciou ochrany.

Usmernenia týkajúce sa špecifických profilov žiadateľov na základe ich osobných charakteristík alebo prepojenia na určitú skupinu (napr. politickú, etnickú, náboženskú) sú uvedené nižšie.

Pri každej žiadosti sa vyžaduje individuálne posúdenie. Malo by zohľadňovať individuálne okolnosti žiadateľa a príslušné informácie o krajine pôvodu. Medzi faktory, ktoré je potrebné zohľadniť pri tomto posúdení, môžu patriť napríklad:

- oblasť pôvodu žiadateľa, prítomnosť potenciálneho aktéra prenasledovania a jeho schopnosť zamerať sa na záujmovú osobu;
- charakter činností žiadateľa (či sú alebo nie sú vnímané negatívne a/alebo či osoby zapojené do takýchto činností sú alebo nie sú považované aktérom prenasledovania za prioritný cieľ);
- viditeľnosť žiadateľa (t. j. do akej miery je pravdepodobné, že žiadateľ je známy alebo by mohol byť identifikovaný potenciálnym pôvodcom prenasledovania); treba však poznamenať, že pôvodca prenasledovania nemusí žiadateľa individuálne identifikovať, pokiaľ sú jeho obavy z prenasledovania opodstatnené;
- zdroje, ktoré má žiadateľ k dispozícii, aby sa vyhol prenasledovaniu (napr. vzťah k vplyvným osobám);
- atď.

Skutočnosť, že žiadateľ už bol predmetom prenasledovania alebo vážneho bezprávia alebo priamych hrozieb takéhoto prenasledovania alebo takéhoto bezprávia, je vážnou známkou oprávnenej obavy žiadateľa, pokiaľ neexistujú primerané dôvody domnievať sa, že takéto prenasledovanie sa nebude opakovať ([článok 4 ods. 4 kvalifikačnej smernice](#)).

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

Profily

Táto časť sa týka niektorých profilov afganských žiadateľov, ktorí sa vyskytujú v evidencii členských štátov EÚ. Poskytuje všeobecné závery o profiloch a usmernenia týkajúce sa ďalších okolností, ktoré treba zohľadniť pri individuálnom posúdení. Niektoré profily sú ďalej rozdelené na sekundárne profily s rôznymi závermi, pokiaľ ide o analýzu rizika a/alebo súvislosť s dôvodmi prenasledovania. Pre ľahšiu orientáciu je vždy uvedené príslušné číslo profilu a odkaz na príslušnú časť spoločnej analýzy.

Závery týkajúce sa jednotlivých profilov by sa mali posudzovať bez toho, aby bolo dotknuté posúdenie dôveryhodnosti tvrdení žiadateľa.

Pri čítaní nasledujúcej tabuľky je potrebné mať na zreteli nasledujúce skutočnosti:

- Jednotlivý žiadateľ môže spadať pod **viac ako jeden profil** uvedený v tomto usmernení. Potreby ochrany spojené so všetkými takýmito okolnosťami by sa mali v plnej miere preskúmať.
- Odseky **analýzy rizík** sa zameriavajú na úroveň rizika a na niektoré relevantné okolnosti ovplyvňujúce riziko. Ďalšie usmernenia týkajúce sa kvalifikácie činov ako prenasledovania sú k dispozícii v príslušných častiach spoločnej analýzy.
- V nasledujúcej tabuľke sú zhrnuté závery týkajúce sa rôznych profilov a sekundárnych profilov a jej cieľom je poskytnúť úradníkom povereným prípadmi praktický nástroj. Hoci sa uvádzajú príklady týkajúce sa sekundárnych profilov s diferencovaným rizikom a okolností, ktoré môžu riziko zvýšiť alebo znížiť, tieto **príklady nie sú vyčerpávajúce** a musia sa zohľadniť z hľadiska všetkých okolností v konkrétnom prípade.
- **Osoby, ktoré v minulosti patrili do určitého profilu**, alebo **rodinní príslušníci** osoby patriacej do určitého profilu môžu mať podobné potreby ochrany, aké sú uvedené pre príslušný profil. Táto skutočnosť nie je výslovne uvedená v tabuľke nižšie, mala by sa však vziať do úvahy pri individuálnom posudzovaní.
- Odseky o **potenciálnej súvislosti** naznačujú možnú súvislosť s dôvodmi prenasledovania podľa [článku 10 kvalifikačnej smernice](#). Oddiely spoločnej analýzy

poskytujú ďalšie usmernenia, či je súvislosť s dôvodmi prenasledovania vysoko pravdepodobná alebo či môže byť opodstatnená v závislosti od individuálnych okolností prípadu.

- V prípade niektorých profilov môže byť súvislosť aj medzi **absenciou ochrany** pred prenasledovaním a jedným alebo viacerými dôvodmi podľa [článku 10 kvalifikačnej smernice](#) ([článku 9 ods. 3 kvalifikačnej smernice](#)).

2.1 Osoby spojené s bývalou afganskou vládou

Posledná aktualizácia: november 2021

Analýza rizík: Rozporuplné a obmedzené informácie o politike a stratégii, ktorú Taliban zamýšľa uplatňovať, sťažujú na základe súčasných informácií posúdenie budúceho rizika pre osoby s týmto profilom. Pri individuálnom posudzovaní, či existuje primeraná miera pravdepodobnosti, že žiadateľ bude čeliť prenasledovaniu, by sa však mala zohľadniť zvýšená prítomnosť a schopnosť Talibanu zamerať sa po prevzatí moci v krajine na jednotlivcov.

Na základe predchádzajúceho prenasledovania a náznakov jeho pokračovania by jednotlivci považovaní za prioritný cieľ Talibanu vrátane osôb na ústredných pozíciách vo vojenských, policajných a vyšetrovacích jednotkách mohli mať opodstatnené obavy z prenasledovania.

Rodinným príslušníkom niektorých osôb v tomto profile by tiež mohlo hroziť zaobchádzanie, ktoré by zodpovedalo prenasledovaniu.

Potenciálna spojitosť: (prisudzovaný) politický názor.

Úvahy o * [vylúčení](#) by mohli byť pre tento profil relevantné.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

2.2 Osoby, ktoré pracovali pre zahraničné vojenské jednotky alebo boli vnímané ako ich podporovatelia

Posledná aktualizácia: november 2021

Analýza rizík: Informácie o politike a stratégii, ktorú má Taliban v úmysle uplatňovať voči osobám, ktoré spolupracovali so zahraničnými vojenskými jednotkami, sú obmedzené a protichodné. Na základe informácií o prenasledovaní v minulosti a náznakov jeho pokračovania zo strany Talibanu sa však zistilo, že osoby s týmto profilom by vo všeobecnosti mali mať opodstatnené obavy z prenasledovania.

Potenciálna spojitosť: (prisudzovaný) politický názor.

Úvahy o * [vylúčení](#) by mohli byť pre tento profil relevantné.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.3 Náboženský vodcovia

Posledná aktualizácia: november 2021

Analýza rizík: Napriek obmedzeným informáciám týkajúcim sa obdobia po prevzatí moci Talibanom a vzhľadom na predchádzajúce prenasledovanie a pokračujúce odhodlanie Talibanu vytvoriť islamský emirát v Afganistane v súlade s ich výkladom šaría sa **náboženský učenci vnímaní ako osoby delegitimizujúce ideológiu Talibanu** považujú za osoby, ktoré majú pravdepodobne opodstatnené obavy z prenasledovania.

Pre ostatné osoby v rámci tohto profilu: Na odôvodnenie opodstatnených obáv z prenasledovania by boli potrebné ďalšie okolnosti vplývajúce na riziko.

Potenciálna spojitosť: (prisudzovaný) politický názor a/alebo vierovyznanie.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.4 Osoby obávajúce sa násilného náboru ozbrojenými skupinami

Posledná aktualizácia: December 2020

Analýza rizík: Nie všetky osoby by boli vystavené stupňu rizika potrebnému na preukázanie opodstatneného strachu z prenasledovania. Medzi rizikové okolnosti by mohli patriť:

- vek (veková skupina mladých dospelých)
- vojenský pôvod
- oblasť pôvodu a prítomnosť/vplyv ozbrojených skupín
- zvýšená intenzita konfliktu
- pozícia klanu v konflikte
- zlá sociálno-ekonomická situácia rodiny
- atď.

Potenciálna spojitosť: Hoci riziko núteného náboru ako také nemusí vo všeobecnosti predstavovať súvislosť s dôvodmi prenasledovania, dôsledky odmietnutia by mohli v závislosti od individuálnych okolností odôvodniť takúto súvislosť, okrem iných dôvodov, ako (prisudzovaný) politický názor.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.5 Vzdelávací personál

Posledná aktualizácia: november 2021

Analýza rizík: Nie všetky osoby by boli vystavené stupňu rizika potrebnému na preukázanie opodstatneného strachu z prenasledovania. Medzi rizikové okolnosti by mohli patriť:

- pohlavie (t. j. učiteľky)
- pôvod z oblastí, kde má ISKP operačné kapacity
- osoba alebo inštitúcia, ktorá nedodríava talibanské smernice a/alebo učebné osnovy
- vystupovanie proti Talibanu
- atď.

Potenciálna spojitosť: (prisudzovaný) politický názor a/alebo v niektorých prípadoch vierovyznanie.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.6 Zdravotnícki a humanitárni pracovníci vrátane osôb pracujúcich pre vnútroštátne a medzinárodné mimovládne organizácie

Posledná aktualizácia: november 2021

Analýza rizík: Pravdepodobne nie všetci jednotlivci v rámci tohto profilu čelili stupňu rizika potrebnému na preukázanie opodstatneného strachu z prenasledovania. Medzi rizikové okolnosti by mohli patriť:

- pohlavie (t. j. ženy)
- charakter činností (národná/medzinárodná mimovládna organizácia s činnosťami súvisiacimi s očkovaním proti detskej obrne, odminovaním atď.)
- prepojenie na bývalú vládu alebo zahraničných darcov
- vystupovanie proti ozbrojenej skupine
- pôvod z oblastí, kde má ISKP operačné kapacity
- atď.

Potenciálna spojitosť: (prisudzovaný) politický názor.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.7 Novinári, pracovníci médií a obhajcovia ľudských práv

Posledná aktualizácia: november 2021

Analýza rizík: Novinári, pracovníci médií a obhajcovia ľudských práv považovaní Talibanom za kritických alebo za tých, ktorí nedodríavajú

podmienky stanovené Talibanom, majú pravdepodobne opodstatnené obavy z prenasledovania.

V prípade **ostatných novinárov, pracovníkov médií a obhajcov ľudských práv** by boli potrebné ďalšie rizikové okolnosti na odôvodnenie opodstatnených obáv z prenasledovania.

Situácia novinárov, pracovníčok médií a obhajkýň ľudských práv sa musí posudzovať s osobitnou pozornosťou.

Potenciálna spojitosť: (prisudzovaný) politický názor a/alebo vierovyznanie.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.8 Deti

Oddiel venovaný deťom sa zaoberá určitými okolnosťami špecifickými pre deti, ktoré predstavujú zvýšenú zraniteľnosť, a rizikami, ktorým môžu byť deti v Afganistane vystavené.

2.8.1 Násilie páchané na deťoch: prehľad

Posledná aktualizácia: December 2020

Analýza rizík: Pravdepodobne nie všetky deti boli vystavené stupňu rizika potrebnému na preukázanie opodstatneného strachu z prenasledovania. Medzi rizikové okolnosti by mohli patriť:

- pohlavie (chlapci a dievčatá môžu byť vystavení rôznym rizikám)
- vek a vzhľad (napr. chlapci, ktorí nemajú bradu, môžu byť terčom ako *bacha bazi*)
- vnímanie tradičných rodových rolí v rodine
- zlá sociálno-ekonomická situácia dieťaťa a rodiny
- atď.

Potenciálna spojitosť: Je potrebné zohľadniť individuálne okolnosti žiadateľa. Napríklad v prípade (bývalých) detí *bacha bazi* môže byť dôvodom prenasledovania príslušnosť k určitej sociálnej skupine.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.8.2 Detské manželstvo

Pozri oddiel **2.9.2 Škodlivé tradičné sobášne praktiky** v profile **2.9 Ženy**.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.8.3 Nábor detí

Posledná aktualizácia: December 2020

Analýza rizík: Pravdepodobne nie všetky deti boli vystavené takému riziku, ktoré sa vyžaduje na preukázanie opodstatneného strachu z prenasledovania vo forme náboru detí. Medzi rizikové okolnosti by mohli patriť:

- zlá sociálno-ekonomická situácia
- oblasť pôvodu alebo bydliska
- atď.

Potenciálna spojitosť: Je potrebné zohľadniť individuálne okolnosti dieťaťa.

Pozri tiež **2.4 Osoby obávajúce sa násilného náboru ozbrojenými skupinami** a **2.8.1 Násilie páchané na deťoch: prehľad**.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.8.4 Detská práca a obchodovanie s deťmi

Posledná aktualizácia: December 2020

Analýza rizík: Pravdepodobne nie všetky deti boli vystavené takému riziku, ktoré sa vyžaduje na preukázanie opodstatneného strachu z prenasledovania v súvislosti s detskou prácou a/alebo obchodovaním s deťmi. Medzi rizikové okolnosti by mohli patriť:

- vek
- pohlavie
- rodinný stav
- zlá sociálno-ekonomická situácia dieťaťa a jeho rodiny
- nachádzanie sa v situácii vnútorne vysídlenej osoby
- drogová závislosť
- atď.

Potenciálna spojitosť: Pri určovaní, či je možné preukázať súvislosť s dôvodmi prenasledovania, je potrebné zohľadniť individuálne okolnosti dieťaťa.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.8.5 Vzdelávanie detí a najmä dievčat

Posledná aktualizácia: november 2021

Analýza rizík: Všeobecné nedostatky vo vzdelávacom systéme a obmedzené možnosti vzdelávania nemožno ako také považovať za prenasledovanie, pretože nie sú výsledkom úmyselného konania tretej strany. V prípade úmyselného obmedzovania prístupu k vzdelaniu, najmä dievčatám, by však mohlo ísť o prenasledovanie. Vývoj týkajúci sa politiky a praxe Talibanu v oblasti vzdelávania dievčat by sa mal v tejto súvislosti starostlivo posúdiť na základe aktuálnych informácií o krajine pôvodu.

Potenciálna spojitost': Mali by sa zohľadniť individuálne okolnosti dieťaťa. V závislosti od politiky Talibanu môže byť relevantné náboženstvo a/alebo politický názor.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.8.6 Deti bez podpornej siete v Afganistane

Posledná aktualizácia: December 2020

Analýza rizík: Nedostatok podpornej siete sám o sebe neznamená prenasledovanie. Výrazne však zvyšuje riziko, že tieto deti budú vystavené činom, ktoré by vzhľadom na ich závažnosť, opakovanie alebo kumuláciu mohli predstavovať prenasledovanie. Pozri napríklad profil **2.8.4 Detská práca a obchodovanie s deťmi**.

Potenciálna spojitost': Mali by sa zohľadniť individuálne okolnosti dieťaťa.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.9 Ženy

Postavenie žien a dievčat v Afganistane charakterizujú hlboko zakorenené postoje, silné kultúrne presvedčenie a spoločenské štruktúry, ktoré posilňujú diskrimináciu. Rodovo podmienené porušovanie ľudských práv je bežné. Na svojej prvej tlačovej konferencii po prevzatí moci Taliban oznámil, že „ženy sú kľúčovou súčasťou spoločnosti a v rámci islamu im zaručujeme všetky práva.“ Nebolo však objasnené ani vypracované, čo Taliban za tieto hranice považuje. Uviedlo sa tiež, že v septembri 2021 Taliban zrušil ministerstvo pre

záležitosti žien a namiesto neho obnovil ministerstvo pre podporu cnosti a prevenciu neresti. Počas vlády Talibanu v 90. rokoch 20. storočia ministerstvo pod týmto názvom podľa správ zavádzalo prísne islamské pravidlá a tvrdé obmedzenia pre ženy.

Rôzne formy násillia páchaného na ženách v Afganistane sú často výrazne prepojené. Nasledujúce pododdiely by sa preto mali čítať spoločne.

2.9.1 Násillie páchané na ženách a dievčatách: prehľad

Posledná aktualizácia: December 2020

*Doplnené menšie aktualizácie: november 2021

Analýza rizík: Pravdepodobne nie všetky ženy a dievčatá boli vystavené stupňu rizika potrebnému na preukázanie opodstatneného strachu z prenasledovania. Medzi rizikové okolnosti by mohli patriť:

- považovanie za osobu, ktorá sa dopustila činov trestných podľa šaría
- druh práce a pracovné prostredie (v prípade žien pracujúcich mimo domova)
- vnímanie tradičných rodových rolí v rodine
- zlá sociálno-ekonomická situácia
- rodinný stav (riziko sexuálneho a rodovo podmieneného násillia voči ženám a dospievajúcim dievčatám je vyššie u tých, ktoré nemajú mužského ochrancu, u žien, ktoré sú hlavami domácnosti atď.)
- nachádzanie sa v situácii vnútorne vysídlenej osoby
- atď.

Potenciálna spojitosť: (prisudzovaný) politický názor a/alebo vierovyznanie (napr. pri prenasledovaní zo strany Talibanu) a/alebo príslušnosť k určitej sociálnej skupine (pozri príklady nižšie).

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.9.2 Škodlivé tradičné sobášne praktiky

Posledná aktualizácia: December 2020

Analýza rizík: Pravdepodobne nie všetky ženy a dievčatá boli vystavené takému riziku, ktoré sa vyžaduje na preukázanie opodstatneného strachu z prenasledovania v súvislosti so škodlivými tradičnými sobášnymi praktikami. Medzi rizikové okolnosti by mohli patriť:

- nízky vek (najmä do 16 rokov)
- oblasť pôvodu (najmä vo vidieckych oblastiach)
- etnický pôvod (napr. Paštún)
- vnímanie tradičných rodových rolí v rodine
- zlá sociálno-ekonomická situácia rodiny
- miestna moc/vplyv (potenciálneho) manžela a jeho rodiny alebo siete

- atď.

Potenciálna spojitosť: príslušnosť k určitej sociálnej skupine (napr. v súvislosti s odmietnutím vstúpiť do núteného alebo detského manželstva).

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

2.9.3 Ženy vo verejných funkciách

Posledná aktualizácia: november 2021

Analýza rizík: Obmedzené a rozporuplné informácie o politike a stratégii, ktorú Taliban zamýšľa uplatňovať voči ženám vo verejných funkciách, sťažujú posúdenie budúceho rizika pre osoby s týmto profilom na základe súčasných informácií. Pri posudzovaní, či existuje primeraná miera pravdepodobnosti, že žiadateľ bude čeliť prenasledovaniu, by sa mali v tejto súvislosti zohľadniť aktuálne informácie, ako aj možnosť prenasledovania zo strany iných subjektov vrátane rodiny alebo spoločnosti vo všeobecnosti.

Medzi rizikové okolnosti by mohli patriť:

- považovanie sa osobu, ktorá nedodríava podmienky stanovené Talibanom
- viditeľnosť žiadateľa (napr. charakter práce)
- konzervatívne prostredie
- vnímanie tradičných rodových rolí v rodine alebo sieti
- atď.

Potenciálna spojitosť: (prisudzovaný) politický názor a/alebo vierovyznanie.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

2.9.4 Ženy, o ktorých sa predpokladá, že porušili morálne pravidlá

Pozri profil **2.10 Osoby, o ktorých sa predpokladá, že porušili morálne pravidlá**.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

2.9.5 Ženy, považované za „inklinujúce k západu“

Pozri profil **2.11 Osoby považované za „inklinujúce k západu“**.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.9.6 Slobodné ženy a ženy, ktoré sú hlavami domácnosti

Posledná aktualizácia: December 2020

Analýza rizík: Pravdepodobne nie všetky ženy a dievčatá v rámci tohto sekundárneho profilu boli vystavené stupňu rizika potrebnému na preukázanie opodstatneného strachu z prenasledovania. Medzi rizikové okolnosti by mohli patriť:

- osobný stav
- oblasť pôvodu a bydliska
- vnímanie tradičných rodových rolí v rodine alebo komunite
- ekonomická situácia
- dostupnosť občianskoprávnej dokumentácie
- vzdelanie
- atď.

Potenciálna spojitosť: príslušnosť k určitej sociálnej skupine (napr. rozvedené ženy).

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.10 Osoby, o ktorých sa predpokladá, že porušili morálne pravidlá

Posledná aktualizácia: December 2020

Analýza rizík: Pravdepodobne nie všetci jednotlivci v rámci tohto profilu čelili stupňu rizika potrebnému na preukázanie opodstatneného strachu z prenasledovania. Medzi rizikové okolnosti by mohli patriť:

- pohlavie (riziko je vyššie u žien)
- oblasť pôvodu (najmä vo vidieckych oblastiach)
- konzervatívne prostredie
- vnímanie tradičných rodových rolí v rodine
- moc/vplyv zúčastnených aktérov
- atď.

Potenciálna spojitosť: vierovyznanie a/alebo (prisudzovaný) politický názor alebo príslušnosť k určitej sociálnej skupine.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.11 Osoby, považované za „inklinujúce k západu“

Posledná aktualizácia: november 2021

Analýza rizík: Situáciu osôb, ktoré sú vnímané ako „inklinujúce k západu“, je potrebné posúdiť z hľadiska nedávneho prevzatia moci Talibanom. Pri individuálnom posúdení, či existuje primeraná miera pravdepodobnosti, že žiadateľ bude čeliť prenasledovaniu, by sa mali ďalej zohľadniť okolnosti ovplyvňujúce riziko, ako napr.:

- pohlavie (riziko je vyššie u žien)
- správanie žiadateľa
- oblasť pôvodu (najmä vo vidieckych oblastiach)
- konzervatívne prostredie
- vnímanie tradičných rodových rolí v rodine
- vek (pre deti môže byť ťažké (znovu) sa prispôsobiť afganským sociálnym obmedzeniam)
- viditeľnosť žiadateľa
- atď.

Potenciálna spojitost': Je potrebné zohľadniť individuálne okolnosti žiadateľa. V niektorých prípadoch môže ísť o prenasledovanie z dôvodu vierovyznania a/alebo (prisudzovaného) politického názoru alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine.

Pozri tiež profily **2.9.3 Ženy vo verejných funkciách**, **2.10 Osoby, o ktorých sa predpokladá, že porušili morálne pravidlá** a **2.14 Osoby, o ktorých sa predpokladá, že sa dopustili rúhania a/alebo odpadlívstva**.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.12 LGBTIQ osoby

Posledná aktualizácia: December 2020
*Doplnené menšie aktualizácie: november 2021

Analýza rizík: Odôvodnený strach z prenasledovania by bol vo všeobecnosti opodstatnený.

Potenciálna spojitost': príslušnosť k určitej sociálnej skupine.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.13 Osoby so zdravotným postihnutím a osoby s vážnymi zdravotnými problémami

Posledná aktualizácia: December 2020
*Doplnené menšie aktualizácie: november 2021

Analýza rizík: Pravdepodobne nie všetci jednotlivci v rámci tohto profilu čelili stupňu rizika potrebnému na preukázanie opodstatneného strachu z prenasledovania. Medzi rizikové okolnosti by mohli patriť:

- povaha a viditeľnosť mentálneho alebo fyzického postihnutia
- negatívne vnímanie zo strany rodiny
- atď.

Potenciálna spojitosť: príslušnosť k určitej sociálnej skupine v prípade osôb s viditeľným mentálnym alebo telesným postihnutím.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

2.14 Osoby, o ktorých sa predpokladá, že sa dopustili rúhania a/alebo odpadlícva

Posledná aktualizácia: December 2020
*Doplnené menšie aktualizácie: november 2021

Analýza rizík: Odôvodnený strach z prenasledovania by bol vo všeobecnosti opodstatnený.

Potenciálna spojitosť: vierovyznanie.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

2.15.1 Osoby s hazarskou etnickou príslušnosťou

Posledná aktualizácia: november 2021

Analýza rizík: Situáciu Hazarov je potrebné posúdiť z hľadiska nedávneho prevzatia moci Talibanom, avšak informácie o politike, ktorú Taliban zamýšľa voči tejto menšine, sú v súčasnosti obmedzené. Riziko útokov zo strany ISKP by sa malo posúdiť aj z hľadiska operačných kapacít tejto skupiny. Rizikové okolnosti by sa mohli týkať aj iných profilov, napríklad **2.15.2 Šiiti vrátane ismailitov**, **2.1 Osoby spojené s bývalou afganskou vládou** alebo **2.6 Zdravotníci a humanitárni pracovníci vrátane osôb pracujúcich pre vnútroštátne a medzinárodné mimovládne organizácie**.

Potenciálna spojitosť: (prisudzované) náboženstvo (pozri profil 2.15.2 Šiiti vrátane ismailitov), (prisudzované) politické názory (napr. väzby na bývalú vládu, vnímaná podpora Iránu) a/alebo rasa (etnický pôvod).

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.15.2 Šiiti vrátane ismailitov

Posledná aktualizácia: november 2021

Analýza rizík: Situáciu šiitov je potrebné posúdiť z hľadiska nedávneho prevzatia moci Talibanom, avšak informácie o politike, ktorú Taliban zamýšľa voči tejto menšine, sú v súčasnosti obmedzené. Malo by sa preskúmať aj riziko zamerania zo strany ISKP. V súčasnosti sa odhaduje, že pravdepodobne nie všetky osoby v rámci tohto profilu boli vystavené stupňu rizika potrebnému na preukázanie opodstatneného strachu z prenasledovania. Medzi rizikové okolnosti by mohli patriť:

- oblasť pôvodu (oblasti, v ktorých má ISKP operačné kapacity, predstavujú vyššie riziko)
- účasť na náboženských praktikách
- politická činnosť
- atď.

Potenciálna spojitosť: vierovyznanie.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.15.3 Hinduisti a sikhovia

Posledná aktualizácia: november 2021

Analýza rizík: Situáciu hinduistov a sikhov je potrebné posúdiť z hľadiska nedávneho prevzatia moci Talibanom, avšak informácie o politike, ktorú Taliban zamýšľa voči týmto menšinám, sú obmedzené. Malo by sa preskúmať aj riziko zamerania zo strany ISKP. V súčasnosti sa odhaduje, že pravdepodobne nie všetky osoby v rámci týchto profilov boli vystavené stupňu rizika potrebnému na preukázanie opodstatneného strachu z prenasledovania. Pri individuálnom posúdení, či existuje primeraná miera pravdepodobnosti, že žiadateľ bude čeliť prenasledovaniu, by sa mali zohľadniť okolnosti ovplyvňujúce riziko, najmä oblasť pôvodu (napr. oblasti, kde má ISKP operačné kapacity) atď.

Potenciálna spojitosť: vierovyznanie.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.15.4 Bahájovia

Posledná aktualizácia: December 2020

Analýza rizík: Odôvodnený strach z prenasledovania by bol vo všeobecnosti opodstatnený.

Potenciálna spojitosť: vierovyznanie.

Pozri tiež profil **2.14. Osoby, o ktorých sa predpokladá, že sa dopustili rúhania a/alebo odpadlívta.**

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.16.1 Osoby angažované v krvnej pomste

Last update: December 2020

Analýza rizika pre mužov priamo angažovaných v krvnej pomste:

Odôvodnený strach z prenasledovania by bol vo všeobecnosti opodstatnený.

Analýza rizika pre ženy, deti a mužov, ktorí sú od sporu vzdialení: Nie všetky osoby by boli vystavené stupňu rizika potrebnému na preukázanie opodstatneného strachu z prenasledovania. Medzi rizikové okolnosti by mohli patriť:

- intenzita krvnej pomsty
- pôvod z oblastí, kde je právny štát slabý
- atď.

Potenciálna spojitosť: Pri určovaní, či je možné preukázať súvislosť s dôvodmi prenasledovania, je potrebné zohľadniť individuálne okolnosti žiadateľa. Napríklad rodinní príslušníci zapojení do krvnej pomsty môžu mať opodstatnené obavy z prenasledovania z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine.

Úvahy o * vylúčení by mohli byť pre tento profil relevantné.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.16.2 Osoby angažované v pozemkových sporoch

Posledná aktualizácia: December 2020

Analýza rizík: Pravdepodobne nie všetci jednotlivci v rámci tohto profilu čelili stupňu rizika potrebnému na preukázanie opodstatneného strachu z prenasledovania. Medzi rizikové okolnosti by mohli patriť:

- násilný charakter sporu
- moc/vplyv aktérov zapojených do pozemkového sporu
- oblasti pôvodu so slabým právnym štátom
- atď.

Potenciálna spojitosť: Vo všeobecnosti neexistuje žiadna súvislosť s dôvodmi uvedenými v dohovore. Týmto nie sú dotknuté jednotlivé prípady, v ktorých by sa mohla preukázať súvislosť na základe ďalších

okolností (napr. etnický pôvod, pozemkový spor vedúci ku krvnej pomste atď.).

Úvahy o * [vylúčení](#) by mohli byť pre tento profil relevantné.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.17 Osoby obvinené z bežných trestných činov

Posledná aktualizácia: December 2020

*Doplnené menšie aktualizácie: november 2021

Analýza rizík: Pravdepodobne nie všetci jednotlivci v rámci tohto profilu čelili stupňu rizika potrebnému na preukázanie opodstatneného strachu z prenasledovania. Medzi rizikové okolnosti by mohli patriť:

- charakter trestného činu, za ktorý môže byť žiadateľ stíhaný
- predpokladaný trest
- atď.

Potenciálna spojitosť: V prípade osôb obvinených z bežných trestných činov vo všeobecnosti neexistuje súvislosť s dôvodmi uvedenými v dohovore. Ak sa však preukáže opodstatnená obava z prenasledovania v súvislosti s predpokladaným trestom podľa práva šaría, môže ísť o prenasledovanie z náboženských dôvodov. V jednotlivých prípadoch môže byť stíhanie motivované (aj) inými dôvodmi uvedenými alebo iniciované či vedené na diskriminačnom základe súvisiacom s inými dôvodmi uvedenými v dohovore.

Úvahy o * [vylúčení](#) by mohli byť pre tento profil relevantné.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

2.18 Osoby, ktoré sa narodili v Iráne alebo Pakistane a/alebo tam dlhodobo žili

Posledná aktualizácia: December 2020

Analýza rizík: Vo všeobecnosti sa zaobchádzanie, ktorému čelia jednotlivci v rámci tohto profilu, nepovažuje za prenasledovanie. Vo výnimočných prípadoch by kumulácia opatrení mohla predstavovať prenasledovanie.

Potenciálna spojitosť: Vo všeobecnosti neexistuje žiadna súvislosť s dôvodmi uvedenými v dohovore. Týmto nie sú dotknuté jednotlivé prípady, v ktorých by sa súvislosť mohla preukázať na základe ďalších okolností.

Viac informácií nájdete
v spoločnej analýze online.

Doplnková ochrana

Obsah tejto kapitoly zahŕňa:

- [Článok 15 písm. a\) kvalifikačnej smernice](#): trest smrti alebo poprava
- [Článok 15 písm. b\) kvalifikačnej smernice](#): mučenie prípadne neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest
- [Článok 15 písm. c\) kvalifikačnej smernice](#): vážne a individuálne ohrozenie života civilnej osoby alebo osoby z dôvodu všeobecného násillia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu

Článok 15 písm. a) kvalifikačnej smernice

Trest smrti alebo poprava

Posledná aktualizácia: december 2020

*Doplnené menšie aktualizácie: november 2021

Islamské právo predpokladá trest smrti.

Predchádzajúci trestný zákonník výrazne obmedzoval počet trestných činov, za ktoré sa ukladá trest smrti, a trest smrti sa v praxi vykonával len zriedkavo. V roku 2017 bolo údajne vykonaných päť popráv, v roku 2018 tri a v roku 2019 nebola hlásená žiadna poprava. V novembri 2019 čakalo na trest smrti približne 700 ľudí za „bežné trestné činy“ alebo za trestné činy proti vnútornej alebo vonkajšej bezpečnosti.

Pred prevzatím moci Taliban v oblastiach pod svojou kontrolou ukladal tresty prostredníctvom paralelného súdneho systému založeného na prísnom výklade práva *šaría*. To zahŕňalo prípady popráv vrátane verejných popráv ukameňovaním a zastrelením.

V prípadoch, keď neexistuje súvislosť s dôvodmi uvedeným v dohovore (napríklad v niektorých prípadoch patriacich pod profil [2.17 Osoby obvinené z bežných trestných činov](#)), by sa mala preskúmať potreba doplnkovej ochrany podľa [článku 15 písm. a\) kvalifikačnej smernice](#). Ak existuje primeraný stupeň pravdepodobnosti trestu smrti alebo popravy, poskytnite sa doplnková ochrana podľa [článku 15 písm. a\) kvalifikačnej smernice](#), pokiaľ žiadateľ nemá byť vylúčený v súlade s [článkom 17 kvalifikačnej smernice](#).

Všimnite si, že úvahy o [vylúčení](#) by mohli byť relevantné.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

Článok 15 písm. b) kvalifikačnej smernice

Mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo potrestanie

Posledná aktualizácia: december 2020

*Doplnené menšie aktualizácie: november 2021

V prípadoch žiadateľov, ktorým môže reálne hroziť mučenie alebo neľudské či ponižujúce zaobchádzanie alebo potrestanie, bude často existovať súvislosť s dôvodmi prenasledovania podľa definície utečenca, a preto by takéto osoby mali nárok na priznanie postavenia utečenca. V prípadoch, keď neexistuje súvislosť s dôvodmi podľa dohovoru a žiadateľ nebude spĺňať podmienky na priznanie postavenia utečenca, by sa mala preskúmať potreba doplnkovej ochrany podľa [článku 15 písm. b\) kvalifikačnej smernice](#).

Pri skúmaní potreby ochrany podľa [článku 15 písm. b\) kvalifikačnej smernice](#) je potrebné brať do úvahy nasledujúce okolnosti:

- **Nedostupnosť zdravotnej starostlivosti a sociálno-ekonomické podmienky:** Je dôležité poznamenať, že vážna ujma musí mať podobu konania aktéra ([článok 6 kvalifikačnej smernice](#)). Samotná všeobecná nedostupnosť zdravotnej starostlivosti, vzdelania alebo iných sociálno-ekonomických prvkov (napr. situácia vnútorne vysídlených osôb, ťažkosti pri hľadaní možností obživy, bývania) sa nepovažuje za súčasť neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania podľa [článku 15 písm. b\) kvalifikačnej smernice](#), pokiaľ nejde o úmyselné konanie aktéra, napríklad úmyselné zbavenie žiadateľa primeranej zdravotnej starostlivosti.
- **Svojoľné zatýkanie, nezákonné zadržiavanie a podmienky vo väzení:** Osobitná pozornosť by sa mala venovať javom svojoľného zatýkania a nezákonného zadržiavania, ako aj podmienkam vo väzniciach. V Afganistane je rozšírené svojoľné zatýkanie a nezákonné zadržiavanie v centrách, ktoré prevádzkujú rôzne subjekty (spojené s bývalou vládou, milíciami, silnými mužmi alebo povstaleckými skupinami). V týchto nezákonných zadržiavacích zariadeniach sa vo všeobecnosti nedodržiavajú ľudské práva a osoby, ktorým hrozí reálne riziko nezákonného zadržiavania, môžu potrebovať ochranu. Okrem toho je možné posúdiť, že v prípadoch, keď je trestné stíhanie alebo trest zjavne nespravodlivý alebo neprimeraný, alebo keď je osoba vystavená podmienkam vo väzení, ktoré nie sú v súlade s rešpektovaním ľudskej dôstojnosti, môže nastať situácia vážnej ujmy podľa [článku 15 písm. b\) kvalifikačnej smernice](#). Treba tiež zdôrazniť, že aj v oficiálnych a neoficiálnych väzenských zariadeniach často dochádzalo k mučeniu.
- **Telesné tresty:** Podľa *šaría* sa telesné tresty predpokladajú za rôzne trestné činy. Článok 29 afganskej ústavy zakazuje „tresty v rozpore s ľudskou dôstojnosťou“ a Afganistan je zmluvnou stranou CAT od roku 1987. Telesné tresty však boli v Afganistane zákonom povolené vzhľadom na pluralitný právny systém, v ktorom sa islamské a občianske právo navzájom ovplyvňovali, čo umožňovalo jednotlivým sudcom a súdom určiť, ako ukladať tresty podľa jedného alebo druhého kódexu. Telesné tresty vrátane bičovania a bitia boli častejšie v oblastiach kontrolovaných protivládnyimi žiľvami. Pred prevzatím moci Taliban v oblastiach, ktoré mal pod kontrolou, ukladal tresty prostredníctvom paralelného súdneho systému založeného na prísnom výklade práva *šaría*. Okrem popráv (pozri [článok 15 písm. a\) kvalifikačnej smernice](#)) viedlo fungovanie tohto systému k trestom, ktoré UNAMA označila za kruté, neľudské a ponižujúce. Po prevzatí moci Taliban vydal jasné vyhlásenia týkajúce sa požadovaného dodržiavania *šaría*.
- **Trestné násilie:** V celej krajine bola zaznamenaná bežná kriminalita a organizovaný zločin, počet prípadov sa v posledných rokoch zvýšil, najmä vo veľkých mestách, ako sú Kábul, Džalalabád,

Herát a Mazár-e Šaríf. Hlásené trestné činy zahŕňali únosy dospelých a detí, lúpeže a vlámania, vraždy a vydieranie. Zločinecké skupiny sa zameriavali na podnikateľov, miestnych úradníkov a obyčajných ľudí, pričom za hlavné ciele boli označovaní cudzinci a bohatí Afganci. Ak neexistuje súvislosť s dôvodmi prenasledovania podľa definície utečenca, riziko trestných činov, ako je vyššie uvedené, môže byť kvalifikované podľa [článku 15 písm. b\) kvalifikačnej smernice](#).

Ďalšie prípady, v ktorých môže existovať skutočné riziko vážnej ujmy podľa [článku 15 písm. b\) kvalifikačnej smernice](#), sú okrem iného niektoré situácie uvedené v profile [2.8 Deti](#), [2.16.2 Pozemkové spory](#) atď.

Všimnite si, že úvahy o [vylúčení](#) by mohli byť relevantné.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

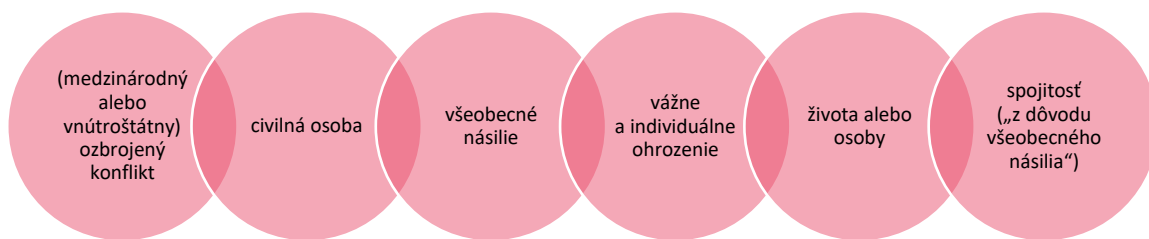
Článok 15 písm. c) kvalifikačnej smernice

Vážne a individuálne ohrozenie života civilnej osoby alebo osoby z dôvodu všeobecného násilia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu

Posledná aktualizácia: november 2021

Potrebné predpoklady pre podanie žiadosti podľa [článku 15 písm. c\) kvalifikačnej smernice](#) sú:

Obrázok 2. Článok 15 písm. c) kvalifikačnej smernice.

Pre podanie žiadosti podľa [článku 15 písm. c\) kvalifikačnej smernice](#) uvedené predpoklady musia byť splnené kumulatívne.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

V nasledujúcom texte sú zhrnuté príslušné závery týkajúce sa situácie v Afganistane:

- a. **Ozbrojený konflikt:** V letných mesiacoch roku 2021 ofenzíva Talibanu rýchlo napredovala a viedla k ovládnutiu takmer celej krajiny. Príslušníci ANSF sa často stiahli z pozícií bez toho, aby sa zapojili do konfrontácií. Vo svojich vyhláseniach po obsadení Kábulu v auguste 2021 Taliban vyhlásil, že vojna sa skončila. V niektorých oblastiach sa však organizovali odbojové ozbrojené skupiny a dochádzalo k ozbrojeným konfrontáciám. V krajine naďalej pôsobí ISKP.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

- b. **Občan:** [Článok 15 písm. c\) kvalifikačnej smernice](#) sa vzťahuje na osobu, ktorá nie je členom žiadnej zo strán konfliktu a nezúčastňuje sa na nepriateľských akciách, prípadne aj na bývalých bojovníkov, ktorí sa skutočne a natrvalo vzdali ozbrojenej činnosti. Žiadosti osôb podľa týchto profilov sa musia dôkladne preskúmať. Na základe individuálneho posúdenia sa môže zistiť, že takíto žiadatelia nespĺňajú podmienky na to, aby boli kvalifikovaní ako civilisti podľa [článku 15 písm. c\) kvalifikačnej smernice](#). Napríklad:

- **Taliban**
- **Ozbrojené skupiny stojace proti Talibanu:** v posledných dňoch ofenzívy Talibanu a po prevzatí moci naďalej existovalo alebo vzniklo niekoľko polovojenských skupín

- **Iné ozbrojené skupiny:** Medzi ďalšie ozbrojené skupiny pôsobiace v Afganistane patria napríklad ISKP, IMU, sieť Haqqani, al Káida, Jundullah.

Je potrebné poznamenať, že aktívna účasť na nepriateľských akciách nie je obmedzená na otvorené nosenie zbraní, ale mohla by zahŕňať aj dôležitú logistickú a/alebo administratívnu podporu poskytovanú bojovníkom.

Je dôležité zdôrazniť, že posúdenie potrieb ochrany je zamerané na budúcnosť. Preto je hlavným problémom to, či po návrate žiadateľ bude alebo nebude civilnou osobou. Skutočnosť, že daná osoba sa v minulosti zúčastnila na nepriateľských akciách, nemusí nevyhnutne znamenať, že by sa na ňu nemal vzťahovať [článok 15 písm. c\) kvalifikačnej smernice](#).

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

- c. **Všeobecné násilie:** Po zvýšenej miere násillia zaznamenanaj v letných mesiacoch došlo po prevzatí moci Talibanom k výraznému poklesu konfrontácií a s tým spojeného všeobecného násillia. Tento vývoj je však veľmi čerstvý a v budúcnosti budú možno zaznamenané zmeny v trendoch. Do úvahy treba brať aj obmedzenia týkajúce sa spoľahlivého spravodajstva z tejto krajiny. Preto sa v čase písania tohto dokumentu nepredpokladá, že je možné posúdiť situáciu v Afganistane z hľadiska potrieb ochrany podľa [článku 15 písm. c\) kvalifikačnej smernice](#).

S vývojom bezpečnostnej situácie v Afganistane sa na účely výhľadového posúdenia úrovne rizika v dôsledku všeobecného násillia v situácii ozbrojeného konfliktu môžu na základe relevantných a aktuálnych COI zohľadniť tieto prvky:

- **Aktéri v konflikte:** vrátane vzniku a/alebo operačných kapacít rôznych aktérov potenciálne zapojenie iných štátov do konfliktu, trvanie a relatívna stabilita kontroly konkrétneho aktéra na území atď.
- **Incidenty a civilné obeť:** používané metódy a taktiky, frekvencia incidentov a ich vplyv z hľadiska civilných obetí.
- **Geografický rozsah:** niektoré násillnosti súvisiace s konfliktom môžu byť obmedzené na určitý región na základe zapojených aktérov, napríklad v súvislosti s miestnymi ozbrojenými skupinami, ktoré kladú odpor Talibanu.
- **Vysídľovanie:** Vysídlenie v súvislosti s konfliktom môže byť dôležitým ukazovateľom úrovne prebiehajúceho násillia a/alebo vnímania rizika civilným obyvateľstvom.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

- d. **Vážne a individuálne ohrozenie:**

V kontexte „kízavej stupnice“ by sa mal každý prípad posudzovať individuálne, pričom by sa mala zohľadniť povaha a intenzita násillia v danej oblasti spolu s kombináciou osobných okolností, ktoré sa v prípade žiadateľa vyskytujú. Určité osobné okolnosti by mohli prispieť k zvýšenému riziku všeobecného násillia vrátane jeho priamych a nepriamych dôsledkov. Hoci nie je možné poskytnúť vyčerpávajúce usmernenie, aké by mohli byť príslušné osobné okolnosti a ako by sa mali posudzovať, ako možné príklady okolností, ktoré môžu ovplyvniť schopnosť osoby posúdiť

riziká súvisiace so všeobecným násilím v situácii ozbrojeného konfliktu a/alebo vyhnúť sa im, sa uvádzajú tieto okolnosti:

- vek
- pohlavie
- zdravotný stav a zdravotné postihnutie vrátane problémov s duševným zdravím
- ekonomická situácia
- znalosť danej oblasti
- povolanie žiadateľa
- atď.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

- e. **Ohrozenie života alebo osoby:** Riziko bezprávia podľa [článku 15 písm. c\) kvalifikačnej smernice](#) je formulované ako „ohrozenie života občana alebo osoby“, a nie ako konkrétny násilný čin (či jeho hrozba). Medzi najčastejšie hlásené druhy ujmy na živote civilistov alebo osoby v Afganistane patria zabitia, zranenia, únosy, zdravotné postihnutie spôsobené nášľapnými mínami atď.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

- f. **Spojitosť:** Požiadavka spojitosti „z dôvodu niečoho“ sa vzťahuje na príčinnú súvislosť medzi všeobecným násilím a bezprávím (vážne ohrozenie života civilnej osoby alebo osoby) a zahŕňa:

- škodu, ktorá je priamo spôsobená všeobecným násilím alebo činmi, ktoré páchajú aktéri konfliktu a
- škodu, ktorá je nepriamo spôsobená všeobecným násilím v situácii ozbrojeného konfliktu. Nepriame dôsledky sa posudzujú len do určitej miery a pokiaľ existuje preukázateľná súvislosť so všeobecným násilím, napríklad: rozšírené kriminálne násilie v dôsledku bezprávia, zničenie prostriedkov potrebných na prežitie, zničenie infraštruktúry, odmietnutie alebo obmedzený prístup k humanitárnej pomoci, obmedzený prístup k zdravotníckym zariadeniam. Ozbrojené zrážky a/alebo blokády ciest môžu viesť aj k problémom so zásobovaním potravinami, ktoré spôsobujú hladomor, alebo k obmedzenému či žiadnemu prístupu k zdravotníckym zariadeniam v niektorých regiónoch Afganistanu.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

Aktéri ochrany

Posledná aktualizácia: november 2021

Článok 7 kvalifikačnej smernice stanovuje, že ochrana môže byť poskytovaná iba:

a. štátom;

b. stranami alebo organizáciami, ktoré kontrolujú štát alebo podstatnú časť územia štátu;

ak sú **ochotné a schopné** poskytovať ochranu, ktorá musí byť:

účinná, a nie dočasná.

Táto ochrana sa spravidla poskytuje, keď uvedení aktéri prijímú primerané opatrenia na zabránenie prenasledovaniu alebo utrpeniu vážneho bezprávia, okrem iného **fungovaním účinného právneho systému na odhalenie, stíhanie a potrestanie** činov predstavujúcich prenasledovanie alebo vážne bezprávie,

a keď má žiadateľ **prístup k takejto ochrane.**

V čase písania tohto článku Taliban kontroluje takmer celé územie Afganistanu. K 1. októbru 2021 sa v mapovaní LWJ o kontrole Talibanu v Afganistane, naposledy aktualizovanom 15. septembra 2021, považovalo 391 okresov za okresy kontrolované Talibanom, okres Čahar Kint v Balchu za sporný a 15 okresov v Pandžšíre, Bagláne, Parváne, Kapise, Wardaku a Tacháre za okresy s partizánskou činnosťou.

Počas odboja sa Taliban stal do pozície tieňovej vlády Afganistanu a jeho komisie a riadiace orgány kopírovali administratívne úrady a povinnosti typickej vlády. Uvádza sa, že sa stal organizovaným politickým hnutím organizujúcim paralelnú správu na rozsiahlych územiach Afganistanu a že sa vyvíjal tak, aby sa stal aktérom miestnej správy v krajine tým, že získal a udržal si územie, a tým prevzal určitú zodpovednosť za blaho miestnych komunít. Na územiach pod jeho kontrolou skupina vykonávala paralelný justičný systém založený na prísnom výklade šaría, ktorý viedol k popravám prostredníctvom tieňových súdov a trestom, ktoré UNAMA považovala za kruté, neľudské a ponižujúce. Podľa správ sa však čoraz viac Afgancov v celej krajine domáhalo spravodlivosti na súdoch Talibanu, pretože sa cítili frustrovaní štátnou byrokraciou, korupciou a zdĺhavým vybavovaním.

Absencia spravodlivého procesu a povaha trestov mechanizmus spravodlivosti prevádzkovaný Talibanom nekvalifikujú ako legitímnu formu ochrany. Ak ďalej vezmeme do úvahy ich záznamy o porušovaní ľudských práv a neistotu v súvislosti s nimi vyhlásenému štátú vlády, na základe informácií dostupných v čase vypracovania návrhu možno dospieť k záveru, že Taliban nemožno kvalifikovať ako aktéra ochrany, ktorý je schopný poskytnúť účinnú, nie dočasnú a dostupnú ochranu.

V súčasnosti sa nezistili žiadne iné subjekty, ktoré by kontrolovali významnú časť územia a boli by schopné poskytnúť ochranu v zmysle článku 7 kvalifikačnej smernice.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

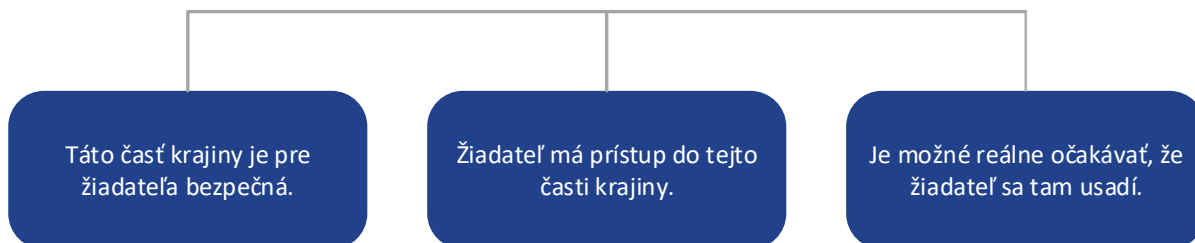
Ak v domovskej oblasti žiadateľa nie je možné identifikovať žiadneho aktéra ochrany, ktorý by spĺňal požiadavky [článku 7 kvalifikačnej smernice](#), pri posudzovaní sa môže preskúmať dostupnosť alternatívy vnútornej ochrany.

Alternatíva vnútroštátnej ochrany

Posledná aktualizácia: november 2021

Potrebné predpoklady na podanie žiadosti podľa [článku 8 kvalifikačnej smernice](#) sú:

Obrázok 3. Alternatíva vnútroštátnej ochrany (IPA): prvky hodnotenia.

V čase písania tohto dokumentu sa usudzuje, že IPA nebude možné použiť v žiadnej časti Afganistanu.

V prípade profilov, ktoré majú opodstatnené obavy z prenasledovania alebo reálneho rizika vážneho ublíženia zo strany Talibanu, bezpečnostné kritérium nebude splnené, pričom sa zohľadňuje územná kontrola skupiny. V prípade jednotlivcov s opodstatneným strachom z prenasledovania alebo reálnym rizikom vážnej ujmy súvisiacej s cieľným útokom iných aktérov bude neistota súčasnej situácie a nedostatočná ochrana spĺňajúca požiadavky [článku 7 kvalifikačnej smernice](#) viesť k tomu, že IPA nebude bezpečná. Vo výnimočných prípadoch nemusí mať osoba po presťahovaní do určitej časti krajiny opodstatnené obavy alebo nemusí čeliť skutočnému riziku vážnej ujmy. Pri posudzovaní, či by bola požiadavka bezpečnosti opodstatnená, sa musí zohľadniť neistota súčasnej situácie. Predovšetkým treba poznamenať, že neexistujú informácie o tom, ako Taliban potenciálne vníma a ako zaobchádza s osobami, ktoré opustili Afganistan a požiadali o medzinárodnú ochranu. Okrem toho sa v čase písania tejto správy nedá spoľahlivo posúdiť riziko všeobecného násillia.

Usudzuje sa, že kontrola Talibanu nad krajinou a jej dôsledky ovplyvňujú všetky kritériá v rámci hodnotenia podľa [článku 8 kvalifikačnej smernice](#). Ak sa však vezme do úvahy, že kritérium bezpečnosti vo všeobecnosti nie je splnené, nie je potrebné pokračovať v posudzovaní, pokiaľ ide o ďalšie dve požiadavky.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

Vylúčenie

Posledná aktualizácia: november 2021

Vzhľadom na vážne dôsledky, ktoré môže mať vylúčenie pre jednotlivca, sa dôvody vylúčenia musia vykladať reštriktívne a uplatňovať opatrne.

Príklady uvedené v tejto kapitole nie sú vyčerpávajúce a konečné. Každý prípad treba zvážiť individuálne.

Uplatnenie doložiek o vylúčení, ak existujú vážne dôvody domnievať sa, že žiadateľ spáchal niektorý z príslušných činov, je povinné.

Vylúčenie sa musí uplatňovať v týchto prípadoch:

Dôvody na vylúčenie

Postavenie utečenca

- zločin proti mieru, vojnový zločin, alebo zločin proti ľudskosti
- vážny nepochitický trestný čin mimo krajiny svojho azylu predtým, než v nej boli prijatí ako utečenci
- činy v rozpore so zásadami a s cieľmi Organizácie Spojených národov

Doplnková ochrana

- zločin proti mieru, vojnový zločin, alebo zločin proti ľudskosti
- závažný trestný čin
- činy v rozpore so zásadami a s cieľmi Organizácie Spojených národov
- nebezpečenstvo pre spoločnosť alebo bezpečnosť členského štátu, v ktorom sa žiadateľ nachádza
- iný trestný čin alebo iné trestné činy (za určitých okolností)

Je potrebné zdôrazniť, že rozhodujúci orgán má dôkazné bremeno na preukázanie prvkov príslušných dôvodov vylúčenia a individuálnej zodpovednosti žiadateľa, pričom žiadateľ je naďalej povinný spolupracovať pri zisťovaní všetkých skutočností a okolností relevantných pre jeho žiadosť.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

V súvislosti s Afganistanom si môžu početné okolnosti a rôzne profily vyžadovať posúdenie možnej uplatniteľnosti dôvodov vylúčenia. V kvalifikačnej smernici sa nestanovuje lehota na uplatnenie dôvodov na vylúčenie. Žiadatelia môžu byť vylúčení v súvislosti s udalosťami, ktoré sa vyskytli v súčasnom konflikte, ako aj v minulých konfliktoch (napr. „Saurova“ revolúcia a režim politického krídla Chalk (1978 – 1979), sovietska intervencia v Afganistane (1979 – 1989), konflikt medzi afganskou vládou a silami mudžáhíдов (1989 – 1992) a afganská občianska vojna (1992 – 1996), režim Talibanu (1996 – 2001)). Afganskí štátni príslušníci boli zapojení aj do konfliktov mimo Afganistanu, čo môže mať význam pre úvahy o vylúčení.

COI naznačujú, že činy, ktoré sú dôvodom na vylúčenie, páchajú mnohí aktéri, a to v súvislosti s ozbrojenými konfliktmi, ako aj v kontexte všeobecnej kriminality a porušovania ľudských práv.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

Nasledujúce pododdiely poskytujú usmernenia o možnej uplatniteľnosti dôvodov vylúčenia v súvislosti s Afganistanom.

Zločin proti mieru, vojnový zločin, zločin proti ľudskosti

Možno poznamenať, že dôvod „zločin proti mieru“ sa v prípadoch žiadateľov z Afganistanu nepovažuje za osobitne relevantný.

Podľa COI môžu byť povstalecké skupiny, ANSF a provládne milície, ako aj civilisti v Afganistane zapletení do činov, ktoré by sa kvalifikovali ako vojnové zločiny alebo zločiny proti ľudskosti. Hlásené porušenia medzinárodného humanitárneho práva všetkými stranami v súčasných a minulých konfliktoch v Afganistane by mohli vyústiť do vojnových zločinov.⁷

Z hľadiska kvalifikácie príslušných činov ako vojnových zločinov možno ozbrojené konflikty⁸ prebiehajúce v Afganistane charakterizovať takto:

- ozbrojený konflikt medzi vládou PDPA a ozbrojenými odporcami od leta 1979 do sovietskej invázie 24. decembra 1979: nemedzinárodný;
- sovietsko-afganská vojna od decembra 1979 do februára 1989: medzinárodná;
- ozbrojený konflikt medzi silami „mudžáhíдов“ a vládou (1989 - 1996): nemedzinárodný;
- ozbrojený konflikt medzi Talibanom a Zjednoteným frontom (1996 - 2001): nemedzinárodný;
- ozbrojený konflikt koalície vedenej USA proti režimu Talibanu od októbra 2001 do júna 2002: medzinárodný;
- odboj vedený Talibanom proti afganskej vláde (od roku 2002), ako aj konflikt medzi rôznymi AGE (2015 - prebieha): nemedzinárodný.

Amnestia predpokladaná podľa afganského zákona o národnej stabilite a zmierení a ustanovenia o amnestii v dohode s Hezb-e Islami/Gulbuddinom Hekmatjárom (HIG) zo septembra 2016 pravdepodobne nebudú brániť vylúčeniu žiadateľa, ak by sa preukázala individuálna zodpovednosť za činy, ktoré sú dôvodom na vylúčenie, pretože nebudú spĺňať potrebné požiadavky, t. j. že boli

⁷ Pozri tiež stránku <https://www.icc-cpi.int/afghanistan>.

⁸ Upozorňujeme, že posúdenie podľa článku 12 ods. 2 písm. a) kvalifikačnej smernice a článku 17 ods. 1 písm. a) kvalifikačnej smernice odkazuje na príslušné medzinárodné nástroje, ktoré tieto pojmy definujú. Posúdenie toho, či prebieha ozbrojený konflikt, ako aj posúdenie jeho povahy, preto vychádza z medzinárodného humanitárneho práva a môže sa líšiť od posúdenia v kontexte článku 15 písm. c) kvalifikačnej smernice, ako je vymedzené v rozsudku SDEÚ vo veci *Diakité*.

prejavom demokratickej vôle občanov Afganistanu a jednotlivcov bol braný na zodpovednosť iným spôsobom.

Vážny (nepolitický) trestný čin

V súvislosti s Afganistanom je vzhľadom na rozšírenú kriminalitu a porušovanie právneho poriadku obzvlášť dôležitý dôvod „závažnej (nepolitickej) trestnej činnosti“. Okrem vrážd súvisiacich s rodinnými a inými súkromnými spormi môžu niektoré príklady obzvlášť relevantných závažných trestných činov zahŕňať obchod s drogami a pašovanie drog, obchodovanie so zbraňami, obchodovanie s ľuďmi, korupciu, spreneveru a iné hospodárske trestné činy, nezákonné zdaňovanie, nezákonnú ťažbu, obchodovanie alebo pašovanie nerastov, drahých kameňov, archeologických artefaktov atď.

Násilie páchané na ženách a deťoch (napríklad v súvislosti s *bacha bazi*, v kontexte detských manželstiev, vrážd zo cti, sexuálneho násillia alebo niektorých foriem domáceho násillia atď.), ktoré je v Afganistane veľmi rozšírené, by tiež mohlo predstavovať závažný (nepolitický) trestný čin.

Niektoré závažné (nepolitické) trestné činy by mohli súvisieť s ozbrojeným konfliktom (napr. ak sú spáchané s cieľom financovať činnosť ozbrojených skupín) alebo by mohli predstavovať zásadne neľudské činy spáchané ako súčasť systematického alebo rozsiahleho útoku proti civilnému obyvateľstvu, pričom v takom prípade by sa mali skúmať skôr podľa [článku 12 ods. 2 písm. a\) / článku 17 ods. 1 písm. a\) kvalifikačnej smernice](#).

Pokiaľ ide o vylúčenie z postavenia utečenca, trestný čin by mohol spadať pod tento dôvod, ak bol spáchaný v Afganistane alebo v akejkoľvek tretej krajine (napríklad počas pobytu žiadateľa v Pakistane alebo Iráne alebo v tranzitných krajinách atď.). V súvislosti s doplnkovou ochranou by závažné trestné činy spáchané afganskými žiadateľmi v hostiteľskej krajine tiež viedli k vylúčeniu.

Činy v rozpore s cieľmi a so zásadami Organizácie Spojených národov

V súvislosti s Afganistanom by (bývalé) členstvo v ozbrojených skupinách, ako sú ISKP, Taliban alebo Hezb-e Islami, mohlo viesť k relevantným úvahám okrem úvah podľa [článku 12 ods. 2 písm. a\) / článku 17 ods. 1 písm. a\) kvalifikačnej smernice alebo článku 12 ods. 2 písm. b\) / článku 17 ods. 1 písm. b\) kvalifikačnej smernice](#).

Uplatnenie vylúčenia musí byť založené na individuálnom posúdení konkrétnych skutočností v kontexte činností žiadateľa v rámci tejto organizácie. Postavenie žiadateľa v rámci organizácie bude predstavovať relevantné hľadisko a vysoko postavená pozícia by mohla odôvodniť (vyvrátiteľnú) domnienku individuálnej zodpovednosti. Pred prijatím rozhodnutia o vylúčení je však naďalej potrebné preskúmať všetky relevantné okolnosti.

Ak dostupné informácie naznačujú možnú účasť na zločinoch proti mieru, vojnových zločinoch alebo zločinoch proti ľudskosti, posúdenie sa musí vykonať z hľadiska dôvodov vylúčenia podľa [článku 12 ods. 2 písm. a\) / článku 17 ods. 1 písm. a\) kvalifikačnej smernice](#).

Nebezpečenstvo pre spoločnosť alebo bezpečnosť členského štátu

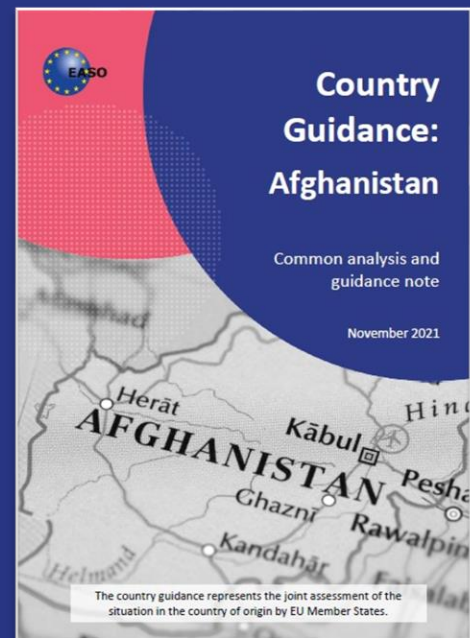
Pri posudzovaní žiadosti o medzinárodnú ochranu sa dôvod vylúčenia podľa [článku 17 ods. 1 písm. d\) kvalifikačnej smernice](#) vzťahuje len na osoby, ktoré majú inak nárok na doplnkovú ochranu.

Na rozdiel od ostatných dôvodov vylúčenia je uplatňovanie tohto ustanovenia založené na výhľadovom posúdení rizika. Napriek tomu sa pri skúmaní zohľadňuje minulé a/alebo súčasná činnosť žiadateľa, ako napríklad spojenie s určitými skupinami, ktoré sa považujú za ohrozenie bezpečnosti členských štátov, alebo trestná činnosť žiadateľa.

Viac informácií nájdete v spoločnej analýze online.

Komplexná spoločná analýza, ktorá tvorí základ tohto usmernenia, je k dispozícii vo formáte e-knihy a vo formáte pdf v angličtine.

Nájdete ich na stránke

<https://www.easo.europa.eu/country-guidance-afghanistan-2021>

■ Publications Office
of the European Union